

Dosarul nr.3ra-1175/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul central (jud: I. Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru)

ÎNCHEIERE

01 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Valeriu Rotari, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruța,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Rotari, Vasile Vulturean, Leonid Grosu și Ion Donici împotriva Autorității Administrative „Agenția Națională Transport Auto”, Societății cu Răspundere Limitată „Vial-Tur”, Gării Auto filiala Drochia și Consiliului raional Drochia cu privire la recunoașterea și realizarea dreptului pretins,

împotriva deciziei din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Valeriu Rotari, Vasile Vulturean, Leonid Grosu și Ion Donici, a fost casată hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central și a fost emisă o decizie nouă de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 10 aprilie 2019 Valeriu Rotari, Vasile Vulturean, Leonid Grosu și Ion Donici au depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Administrative „Agenția Națională Transport Auto”, Societății cu Răspundere Limitată „Vial-Tur” cu privire la recunoașterea și realizarea dreptului pretins.

În motivarea acțiunii au indicat că s-au adresat cu o petiție către Autoritatea Administrativă „Agenția Națională Transport Auto” privind refuzul „Gării Auto filiala Drochia și operatorului de transport rutier SRL „Vial-Tur” de a-i transporta gratuit în transportul public în calitate de veterani de război.

Prin răspunsul Autorității Administrative „Agenția Națională Transport Auto” din 19 martie 2019, le-au fost explicate prevederile art. 64 alin. (1) și (6) din Codul transporturilor rutiere și au fost informați că dânsii sunt în drept de a se adresa organelor de asistență socială competente pentru compensarea cheltuielilor de transport.

Reclamanții au invocat dezacordul cu acest răspuns, menționând că potrivit Legii nr.190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani și scrisorii oficiale a primarului raionului Drochia, nr. 1133 din 29 noiembrie 2011, veteranii de război pentru apărarea și integritatea Republicii Moldova se bucură de înlesniri, de privilegii de a călătorii gratis în transport, atât urban cât și suburban,

Au susținut că în conformitate cu prevederile art.14 alin.(1) lit. d) și alin.(6) din Legea nr.190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani, veteranii de război au dreptul la călătorie gratuită cu toate mijloacele de transport urban de pasageri (cu excepția taximetrelor) cu transportul auto în comun (cu excepția taximetrelor), iar în localitățile sătești - în limitele unității administrative-teritoriale respective, precum și cu transportul feroviar sau auto pe rutele suburbane. Totodată, cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin.(1) lit. d) vor fi suportate de patroni sau furnizorii de servicii.

În scopul realizării măsurilor de protecție socială a unor categorii de veterani de război (persoanele care au participat la acțiunile de luptă desfășurate pe teritoriul altor state și la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, persoanele participante la acțiunile de luptă din Afghanistan), reclamanții au solicitat asigurarea de a călători gratuit în mijloacele de transport în comun, la prezentarea legitimației de veteran.

Prin răspunsul nr.R-100/19-14/4-1922 din 04 aprilie 2019 al Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Valeriu Rotari a fost informat că prin Hotărârea Guvernului nr.999 din 29 octombrie 1997 privind ținerea evidenței pasagerilor traficului auto suburban și interurban, efectuat de întreprinderile auto, a fost aprobat formularul foii de evidență, listei, de îmbarcare a pasagerilor transportați pe rutele auto suburbane și interurbane, care va servi drept document financiar de ieșire pentru calcularea volumului de compensație bugetare, convenite întreprinderilor auto, independent de apartenența lor departamentală și proprietate, pentru transportarea categoriilor de cetățeni care beneficiază de înlesniri pe aceste rute.

Astfel, reclamanții Valeriu Rotari, Vasile Vulturean, Leonid Grosu și Ion Donici au solicitat recunoașterea dreptului pretins, asigurarea călătoriei gratuite în mijloacele de transport în comun, în calitate de veterani de război.

Prin încheierea din 18 iunie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul central au fost atrași în proces în calitate de pârâți Gara Auto filiala Drochia și Consiliul raional Drochia (f.d.43-44 vol. I).

Prin hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul central a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată în contencios administrativ înaintată de Valeriu Rotari, Vasile Vulturean, Leonid Grosu și Ion Donici împotriva AA „Agenția Națională Transport Auto”, SRL „Vial-Tur”, Gării Auto filiala Drochia, Consiliului raional Drochia privind recunoașterea și realizarea dreptului pretins (f.d.146, 155-160 vol. I).

La 29 iulie 2020 Rotari Valeriu, Vulturean Vasile, Grosu Leonid și Leonid Donici, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 Cod administrativ, au depus

apel împreună cu motivarea apelului împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral (f.d.163 vol. I)

Prin decizia din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de Valeriu Rotari, Vasile Vulturean, Leonid Grosu și Ion Donici, a fost casată hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central și a fost emisă o decizie nouă de respingere a acțiunii depuse de Valeriu Rotari, Vasile Vulturean, Leonid Grosu și Ion Donici împotriva AA „Agenția Națională Transport Auto”, SRL „Vial-Tur”, Gării Auto filiala Drochia, Consiliului raional Drochia privind recunoașterea și realizarea dreptului pretins.

Instanța de apel a concluzionat că răspunsul AA „Agenția Națională Transport Auto” nr.11/1-3-2484 din 19 martie 2019 este întemeiat și emis în conformitate cu normele legale.

În susținerea temeiniciei răspunsului nominalizat, instanța de apel a indicat că în conformitate cu art. 14 alin.(1) lit.d) și alin.(2) al Legii cu privire la veterani nr.190 din 08 mai 2003, veteranii de război au dreptul la călătorie gratuită cu toate mijloacele de transport urban de pasageri (cu excepția taximetrelor), cu transportul auto în comun (cu excepția taximetrelor), iar în localitățile sătești – în limitele unității administrativ-teritoriale respective, precum și cu transportul feroviar sau auto pe rutele suburbane. Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin.(1) lit.d), s) și v) vor fi suportate de patroni sau furnizorii de servicii.

Totodată, în conformitate cu art.64 alin.(1) și (2) din Codul transporturilor rutiere, accesul la transportul rutier contra cost de persoane prin serviciile regulate se realizează în baza biletelor și abonamentelor, în cazurile expres prevăzute de lege. Transportul rutier în trafic național în cazul persoanelor ce beneficiază, conform legii, de dreptul la transport gratuit sau cu înlesniri, cu excepția copiilor cu vârsta de până la 7 ani, se efectuează în baza biletului sau abonamentului procurat în modul stabilit, cu compensarea ulterioară a cheltuielilor de către instituția în care activează persoana sau de către organele de asistență socială competente, după caz.

În acest context, potrivit art.7 alin.(3) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art.5 alin.(3) și (4).

Referitor la răspunsul AA „Agenția Națională Transport Auto”, instanța de apel a menționat că, autoritatea emitentă a invocat că, veteranii de război au dreptul de a călători gratuit, însă urmează să realizeze acest drept în conformitate cu normele legale și anume, să se adreseze organelor de asistență socială competente. Mai mult ca atât, nici un răspuns a autorităților nu poate fi mai presus decât legea, iar legea prevede expres că, transportul rutier în trafic național, în cazul persoanelor ce beneficiază, conform legii, de dreptul la transport gratuit sau cu înlesniri, se efectuează în baza biletului sau abonamentului procurat în modul stabilit, cu compensarea ulterioară a cheltuielilor de către instituția, în care activează persoana, sau de către organele de asistență socială competente, după caz.

La 20 iulie 2021 Valeriu Rotari, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruța, a depus recurs împotriva deciziei din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 24 vol. II), iar la 05 noiembrie 2021 a prezentat motivarea recursului (f.d. 36 vol. II), solicitând casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului recurentul a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurentul, în esență, a invocat aceleași argumente, care se conțin în cererea de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 22 iunie 2021, fiind notificată reprezentantului recurentului Valeriu Rotari, avocatului Sergiu Cotruța, la data de 06 octombrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei (f.d.30 vol. II).

Astfel, recursul depus la data de 05 noiembrie 2021, de către Valeriu Rotari, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruța, este în termen.

Prin referința din 16 noiembrie 2021 intimata AA „Agenția Națională Transport Auto” a solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Valeriu Rotari, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruța, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de

recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Valeriu Rotari, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruța.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Valeriu Rotari, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruța se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan